ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΧ ΒΟΤΑΝΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΓΚΡΟΜ ΣΤΟΝ ΕΒΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΛΩΡΑΚΑ

Έγινε την Πέμπτη 12-10 η εκδήλωση, για τα πογκρόμ στον Έβρο και στη Λεμεσό, καθώς και η προβολή ντοκιμαντέρ "Η δική μου αλήθεια", έξω από το Βοτανικό Κήπο στην πλατεία Αγ. Δημητρίου την οποία αφιερώσαμε στον Στέλιο Φαϊτάκη αναρτώντας πανό για την καταστροφή του έργου του.

Η ενημέρωση για τα γεγονότα και τις κινητοποιήσεις στο Χλώρακα και στη Λεμεσό ήταν διατυπωμένες με ενδελέχεια από τον σ. Χάρη της Συσπείρωση Ατάκτων (Sispirosi Atakton), οι νομικές και πολιτικές προεκτάσεις από τα πογκρόμ στον Έβρο από τον δικηγόρο Θανάση Καμπαγιάννη και οι ενδιαφέρουσες εισηγήσεις από την ανοιχτή συνέλευση ενάντια στις προωθήσεις και τη συνοριακή βία.

Ο εθνικισμός, ως γνήσιο κατασκεύασμα της ρομαντικοποίησης (σε επίπεδο φετιχισμού) εδάφους και αίματος, εκδηλώθηκε και εξακολουθεί φυσικά να εκδηλώνεται ως αυστηρή απαίτηση για απόλυτη ομοιογένεια και ενότητα, πολιτισμική θρησκευτική και γλωσσική, ώστε να παραχθεί και να συντηρηθεί η ψευδαίσθηση μιας υποτιθέμενης ιστορικής προσωπικότητας, σε ένα εκ των πραγμάτων συμφυρματικό συνάθροισμα ατόμων.
Σημαίες του Εθνικισμού έγιναν υποχρεωτικά η προκατάληψη, η πνευματική κλειστότητα, ο ρατσισμός και ως "ανεπιθύμητη" κηρύχθηκε η κάθε είδους διαφορετικότητα, η οποία μέσα από έναν αρρωστημένο συλλογικό ψυχισμό εκλαμβάνεται πλέον ως πολιτισμική, θρησκευτική, ηθική ή φυλετική μόλυνση. Η πραγμάτωσή του ήρθε με τη θέσπιση του βίαιου και συγκεντρωτικού εξουσιαστικού μηχανισμού του εθνοκράτους και η συντήρησή του εξασφαλίζεται με τη συνεχή απομάκρυνση αυτών των στιγματισμένων ως "ανεπιθύμητων ", την εθνοκάθαρση, που με τη

σειρά της κι αυτή γεννά τη σύγχρονη θανατοπολιτική που υιοθετούν το Ελληνικό και το Κυπριακό (εθνο-)κράτος, σε ό,τι αφορά μετανάστες, πρόσφυγες και γενικά αλλοεθνείς.Αυτή η κυρίαρχη ιδεολογία του κράτους μετουσιώνεται σε βίαιες δομές και πολιτικές από πλευράς του, καθώς και σε μια καθολική συσπείρωση για την υπεράσπιση του έθνους από πλευράς των πολιτών-οπαδών του εθνικισμού.

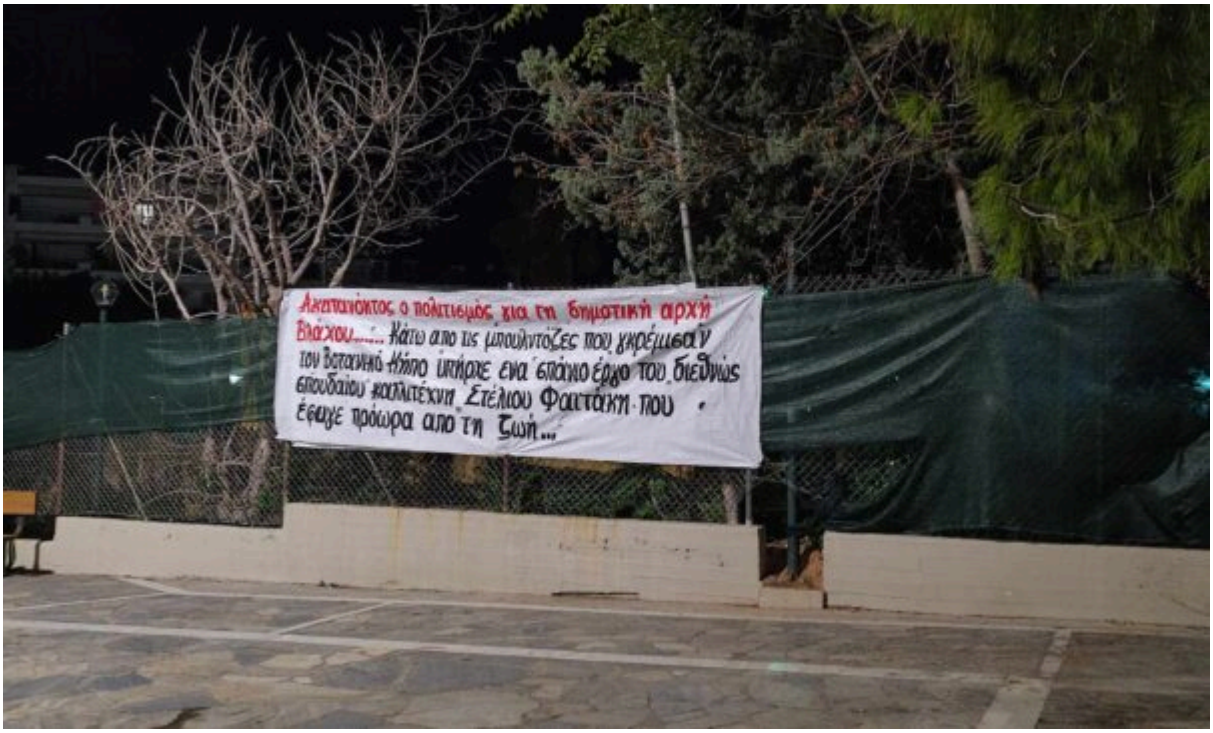
Αντιμετωπίζουμε δηλαδή από τη μία τον αιματοβαμμένο φράχτη του Έβρου, τις συλλήψεις και επαναπροωθήσεις, τη στοίβαξη σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, οι οποίες ανέκαθεν οδηγούσαν και οδηγούν στον (συχνά φριχτό) θάνατο προσφύγων (προσφατα παραδείγματα: 18 τουλάχιστον επαναπροωθημένοι απανθρακωμένοι στη Δαδιά, 800 πνιγμένοι στα ανοιχτά της Πύλου) και από την άλλη τις παρακρατικές ομάδες και τους ακροδεξιούς πολιτοφύλακες που απτόητοι προβαίνουν (με την εκάστοτε αφορμή) σε ρατσιστικά πογκρόμ και το ανελέητο ανθρωποκυνηγητό εις βάρος μεταναστών και αλλοεθνών/αλλόθρησκων κατοίκων των περιοχών τους. Πιο πρόσφατα, τους είδαμε να αναπαράγουν την διαχρονική ρατσιστική παραπληροφόρηση για «εμπρηστές μετανάστες», και να διαφήμιζαν τη δράση τους σε Έβρο, Καβάλα και στην Ξάνθη την περίοδο που ο τόπος τους τυλιγόταν στις φλόγες, στιγμιότυπα που θυμίζουν τόσο το το περιβόητο «έπος του Έβρου» του 2020, εκείνη την ένοπλη δράση στρατού και πολιτών έναντι άοπλων ανθρώπων όσο και τα πογκρόμ των ταγμάτων εφόδου της Χρυσής Αυγής την περίοδο της κορύφωσης της δράσης τους από το 2010 έως το 2013.

Το μίσος για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, αυτή η δαιμονοποίηση του «άλλου» δεν ήρθε φυσικά ξαφνικά ή από το πουθενά. Το ελληνικό (και το κάθε) κράτος εκτρέφει αυτό το μίσος, γιατί πολύ απλά το βολεύει, γιατί υπάρχουν πολλοί πρόθυμοι να του προσφέρουν ένα εξαιρετικά βολικό άλλοθι για την εσκεμμένη απραξία του. Κατεβαίνοντας στη νοτιοανατολική Μεσόγειο συναντάμε μία σημερινή “νύχτα των κρυστάλλων” στην αγορά της Λεμεσού και μία επίθεση σε καταυλισμό προσφύγων στο Χλώρακα από ΕΛΑΜητες και λοιπούς ελληνοκύπριους πολιτικούς απογόνους των εοκαβητων, καθώς και τα συνθήματα “Η Κύπρος ανήκει στους Έλληνες” και “Έξω οι ξένοι από την Κύπρο”, δηλαδή τα χαρακτηριστικά συγκρότησης του κυπριακού κράτους που η ελληνοκυπριακή καθεστωτική ηγεμονία ήθελε (και θέλει ακόμα όπως φαίνεται) να επιβάλλει με την βία και το αίμα σε όλο το νησί.

Έτσι, οι επιθέσεις αυτές στο Χλώρακα και στη Λεμεσό έχουν ιστορική βαρύτητα, καθώς πρόκειται για την ίδια εθνικιστική ιδεολογία που συγκροτήθηκε από χίτες επιζήσαντες των δεκεμβριανών (Γρίβας), συνεργάτες των ναζί και πολιτικούς τυχοδιώκτες, με τις ευλογίες ορθόδοξων παπάδων, που υιοθετήθηκε από το τότε νεοσύστατο κυπριακό κράτος και είχε ως συνέπεια την επικράτηση μιας γενικευμένης εθνικιστικής ανομίας, μιας παρακρατικής και κρατικής τρομοκρατίας που έγιναν τα επίσημα πολιτικά εργαλεία του, που υπονόμευσαν την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της και οδήγησαν (με μεγάλη δόση ειρωνείας) στην καταστροφή της και στην παράδοση του μισού νησιού στον εχθρό που υποτίθεται θα αφάνιζε. Το πόρισμα που εύκολα αντιλαμβανόμαστε είναι ότι ο εθνικισμός δεν αποτελεί προνόμιο κάποιων ανεξάρτητων ακροδεξιών, ούτε οπισθοδρόμηση ή αναχρονισμό, αλλά αντίθετα, είναι συστατικό και αναπόσπαστο στοιχείο του σύγχρονου κράτους και εκδηλώνεται μέσω ρατσιστικής βίας και εγκλημάτων μίσους, μέσω των οποίων προσπαθεί να πετύχει την πολυπόθητη εθνοκάθαρση. Οι πρωτεργάτες του ωστόσο δε δίστασαν και δε διστάζουν ποτέ να σωπάσουν, να υποχωρήσουν, να εγκαταλείψουν τον λαό τους ενώπιον των -συχνά μεγάλης κλίμακας- επιπτώσεων των εγκλημάτων τους, οι οποίες θα πλήξουν αναπόφευκτα ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο. Πρέπει να συνεχίσουμε να αντιστεκόμαστε στις μισάνθρωπες εθνικιστικές πολιτικές των κρατών, να εκθέτουμε και να πολεμάμε τους υπερασπιστές του εθνικισμού, ώστε να μην πληγεί ξανά κανένας άνθρωπος, κανένας πρόσφυγας και κανένας λαός από αυτή την ιδεολογική φενάκη.

Άγγελος για τον ΕΚΧ Βοτανικό Κήπος





Κλειστά κέντρα κράτησης-Το

νέο πανοπτικόν ελέγχου και φυλάκισης

Μετάφραση/Εισαγωγικό Σημείωμα: Μηνάς Μπλάνας

Η συνθήκη της πανδημίας κάνει ακόμα πιο μεγάλη μερίδα της κοινωνίας να στέκεται αμέτοχη για όσα συμβαίνουν σε "αόρατες" κοινωνικές ομάδες, να αδιαφορεί μπροστά σε βασανισμούς ανθρώπων, απαγωγές και παράνομες απελάσεις, παραβιάσεις βασικών δικαιωμάτων και στους νεκρούς σε κέντρα κράτησης. Κι αυτό διότι η ίδια η κοινωνία, με πρόφαση τον κορωνοιό, μπήκε στην δίνη της απειλής(ο Άλλος μετατράπηκε στον/ην διπλανό/ή), της στέρησης των βασικών ελευθεριών, του φόβου και της αδιαφορίας, ακόμα και για την ίδια την ζωή δίπλα σε πτώματα. Δεν είναι ψέματα, όμως, πως ο εκφασισμός της κοινωνίας προχώρησε αρκετά βήματα τα τελευταία 5 χρόνια.

Αυτή η παραπάνω κοινωνική πραγματικότητα καταφέρνει να κάνει πιο ευάλωτα όσα άτομα βρίσκονται στο στόχαστρο της ρατσιστικής, μισάνθρωπης ρητορικής και των παιχνιδιών των κρατών πάνω σε ανθρώπινες ζωές. Βίαιες επαναπροωθήσεις, ξύλο, βασανισμοί, ναυάγια, φυλακίσεις. Η λίστα δεν έχει τελειωμό για τον θάνατο που σπέρνουν τα κράτη. Τουρκία-Ελλάδα, ανταγωνισμοί, -όχι εσύ έκανες βασανισμούς, όχι εσύ τους στέλνεις, φέρτε δις- να τους βάλουμε στα στρατόπεδα και να τους στείλουμε από εκεί που ήρθαν. Γίνεται λόγος για το μεταναστευτικό/προσφυγικό, λες και μιλάμε για ανεπιθύμητα σακιά.

Για να φτάσουμε στο σημείο να περνάνε από μπροστά μας μαρτυρίες για ναυάγια, νεκρούς, μαρτυρίες για βασανισμούς, κρατικές αυθαιρεσίες σε διαδικασίες ασύλου και σκευωρίες, κλείσιμο σε βανάκια, ξύλο και μετά από 7 ώρες πάνω στον Έβρο. Για να είναι μακριά από την πόλη οι "βρωμιάρηδες, οι ξένοι, τα κοπρόσκυλα". Σκληρό; Αυτά συμβαίνουν. "Εδώ δεν μπορούμε να ζήσουμε εμείς, "μ' αυτούς θα ασχολούμαστε;", λένε οι ντόπιοι

με μία ίσως πιο καλοπροαίρετη έκφραση της αδιαφορίας.

Το ελληνικό κράτος, με μπροστάρη τη Νέα Δημοκρατία, είναι γνωστό πλέον για την επιπόλαιη αντιστροφή του νοήματος και των εννοιών στην παρουσίαση του έργου του. Νομοσχέδιο που κάνει βουνά και θάλασσες έρμαια της κάθε εταιρείας στον βωμό του κέρδους; "Νομοσχέδιο φιλικό προς το Περιβάλλον". Καταστρατηγείται το 8ωρο, η συνδικαλιστική δράση και καταργείται η Επιθεώρηση Εργασίας προς όφελος του εργοδότη; "Φιλεργατικό νομοσχέδιο, δίπλα στους εργαζόμενους". Αυτό δεν αλλάζει, ειδικά στο μεταναστευτικό/προσφυγικό. Άλλωστε, η ενημέρωση σ' αυτόν τον τομέα είναι τόσο ελαττωματική που ούτε καν φτάνει η είδηση στα ελληνικά μέσα. Ούτε καν φτάνει για να βαφτιστεί η βίαιη επαναπροώθηση σε δήθεν διάσωση κλπ, όπως είναι το σύνηθες από τα ΜΜΕ.

Όμως, αυτό δεν είναι θέμα μόνο της Ελλάδας. Την ίδια τακτική ακολουθεί και η Ε.Ε.

Τι είναι αυτό που ετοιμάζεται, όμως, στα νησιά του Αιγαίου;

Ακολουθεί μία μετάφραση ενός άρθρου της Corina Petridi (Reporters United) στο AlgorithmWatch, που αποτυπώνει την φρικαλεότητα της "προστασίας των συνόρων και των ανθρώπινων δικαιωμάτων." Το πρωτότυπο άρθρο εδώ: https://algorithmwatch.org/en/greek-camps-surveillance/

Ένα σύστημα παρακολούθησης που χρηματοδοτείται από την ΕΕ για «κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης» σε πέντε ελληνικά νησιά εγείρει ερωτήματα σχετικά με την ιδιωτικότητα και την ευημερία των αιτούντων άσυλο. Παρά τις διαβεβαιώσεις των ευρωπαϊκών αρχών, το σύστημα "Κένταυρος" υποδηλώνει ότι ο μαζικός έλεγχος, και όχι το καταφύγιο, είναι η προτεραιότητα.

Το Ελληνικό Υπουργείο Μετανάστευσης και Άσυλου σύντομα θα αναπτύξει και θα εγκαταστήσει ένα μερικώς αυτοματοποιημένο σύστημα επιτήρησης σε νέες εγκαταστάσεις υποδοχής στα ελληνικά νησιά, σύμφωνα με επίσημο έγγραφο στρατηγικής του AlgorithmWatch.

Το έργο παρουσιάστηκε σε μια παρουσίαση με τίτλο «Εθνική στρατηγική μετανάστευσης 2020-2021, προστασία των νησιών του Αιγαίου», η οποία καθορίζει τις βασικές προτεραιότητες της κυβέρνησης για το πώς χειρίζεται τους αιτούντες άσυλο.

Το σύστημα ονομάζεται «Κένταυρος», το όνομα των μυθικών πλασμάτων ανθρώπων-ζώων γνωστών για τον άγριο και βίαιο χαρακτήρα τους. Η παρουσίαση το περιγράφει ως ένα «ολοκληρωμένο ψηφιακό σύστημα ηλεκτρονικής και φυσικής διαχείρισης ασφάλειας που τοποθετείται μέσα και γύρω από τις εγκαταστάσεις χρησιμοποιώντας κάμερες και έναν αλγόριθμο ανάλυσης κίνησης (AI Behavioral Analytics)».

Το "Κένταυρος" θα εφαρμοστεί και στα πέντε κέντρα υποδοχής που πρόκειται να λειτουργήσουν στο εγγύς μέλλον σε Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και Κω. Η ακριβής ημερομηνία εφαρμογής είναι ασαφής. Το camp της Σάμου είναι έτοιμο, αλλά η κατασκευή δεν έχει ακόμη ξεκινήσει στη Λέσβο.

> *Υπάρχει προφανής αμφισημία για τη φιλοσοφία των νέων στρατοπέδων. Στην πρόσφατη επίσκεψή της στη Λέσβο, η Επίτροπος της Ε.Ε. Ylva Johansson δήλωσε με έμφαση ότι δεν θα είναι κλειστά. Ωστόσο, η παρουσίαση του Υπουργείου τα περιγράφει ως «κλειστές και ελεγχόμενες». Η λέξη «κλειστό» επαναλαμβάνεται 18 φορές σε όλο το έγγραφο της ελληνικής κυβέρνησης.*

Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, τα νέα στρατόπεδα θα έχουν διπλό στρατιωτικού τύπου φράχτη. Οι κάτοικοι τους επιτρέπεται να εισέρχονται και να εξέρχονται από την εγκατάσταση μόνο σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας και θα παρακολουθούνται από το σύστημα "Κένταυρος".

Το Ελληνικό Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου μοιράστηκε με το AlgorithmWatch και τους Reporters United μια λίστα με τα βασικά παραδοτέα του "Κενταύρου". **Το έργο αποτελείται από διάφορες τεχνολογικές λύσεις, όπως σύστημα CCTV και οθόνες βίντεο, πτήσεις με drone μέσω των εγκαταστάσεων για τον**

εντοπισμό περιστατικών, συναγερμούς παραβίασης περιμέτρου με κάμερες, πύλες ελέγχου με ανιχνευτές μετάλλων και συσκευές ακτίνων Χ και ένα αυτοματοποιημένο σύστημα για δημόσιες ανακοινώσεις, που θα μεταδίδονται από ηχεία. Ένα κέντρο ελέγχου θα βρίσκεται στην έδρα του υπουργείου.

Ένας εκπρόσωπος του υπουργείου δήλωσε στο AlgorithmWatch ότι το έργο «στοχεύει στην ενίσχυση της υποδομής των κέντρων λήψης και αναγνώρισης με ενσωματωμένα ψηφιακά συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ομαλή λειτουργία των εγκαταστάσεων λήψης».

Το έργο θα χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα κεφάλαια θα προέρχονται ιδίως από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, το οποίο χρηματοδοτεί τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και από το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο υποστηρίζει τα κράτη μέλη που επλήγησαν από την πανδημία. «Με αυτόν τον τρόπο», δήλωσε ο εκπρόσωπος, «θα διασφαλιστεί ότι η υλοποίηση και η λειτουργία του έργου θα υπόκεινται στις απαιτήσεις του GDPR(Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων) για την ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ατόμων».

Μια πηγή, που ζήτησε να μην αναφερθεί το όνομα της, είπε στο AlgorithmWatch ότι το κόστος του έργου θα ξεπεράσει τα 33 εκατομμύρια ευρώ. Το έργο θα τεθεί σύντομα σε λειτουργία μέσω δημόσιου διαγωνισμού και θα ανακοινωθεί σε EUR-Lex.

Όλα περιλαμβάνονται

Η Petra Molnar είναι δικηγόρος στο Migration and Technology Monitor και στο Refugee Law Lab. Αυτό που θεώρησε ενδιαφέρον για το σύστημα Centaur είναι το πόσο καθολικό είναι.

«Δείχνει πραγματικά ότι η προτεραιότητα αυτού του έργου και ίσως για το Υπουργείο Μετανάστευσης είναι η ομαλοποίηση της παρακολούθησης σε αυτούς τους χώρους. Μιλάμε για κάμερες, αυτοματοποιημένη μετάδοση φωνής, drones και επίσης γι' αυτό το είδος άμορφης αλγοριθμικής ανάλυσης ανίχνευσης που κανείς δεν

μπορεί να ξέρει τι ακριβώς θα συνεπάγεται », είπε η κ. Molnar.

> *Η ΕΕ και η ελληνική κυβέρνηση δημιουργούν ουσιαστικά ένα «ευρύ panopticon» και απομονώνουν περαιτέρω μια πολύ ευάλωτη κοινότητα, είπε. «Έχουμε ακούσει για ορισμένες από τις δραστηριότητες είτε που προτείνονται είτε ήδη συμβαίνουν όπως πτήσεις με drones πάνω από τη Λέσβο και μερικά από τα στρατόπεδα. Αυτή είναι η πρώτη φορά που βλέπω δραστηριότητες ντετέκτιβ να αναφέρονται ως βασικά επιτεύγματα ως μέρος ενός έργου », πρόσθεσε.*

Η ομάδα της έχει επιβεβαιώσει τη χρήση drones σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις, αλλά δεν έχουν επιβεβαιώσει τις πτήσεις πάνω από το νησί της Λέσβου. Ωστόσο, η κ. Molnar λέει ότι υπήρξαν ορισμένες περιπτώσεις όπου οι άνθρωποι πίστευαν ότι τους ακολουθούσαν drones στο στρατόπεδο «Moria 2.0», καθώς το νέο στρατόπεδο είναι γνωστό στους ντόπιους. (Το στρατόπεδο Moria, στο νησί της Λέσβου, κάηκε το 2020.)

Φυλακή

Ο Matthias Mertens είναι Συντονιστής Υποστήριξης για το Europe Must Act. Πρότεινε ότι τα νέα κλειστά στρατόπεδα – επίσημα αναφερόμενα ως Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (MPRIC) – συνεχίζουν την «επιβλαβή πολιτική μαζικού περιορισμού των αιτούντων άσυλο» που εφαρμόζεται στα ελληνικά νησιά από το 2016.

Υπό αυτή την έννοια, είπε, τα νέα στρατόπεδα «έχουν σχεδιαστεί για να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο σαν φυλακές: Τοποθετούνται σε απομακρυσμένες τοποθεσίες στα ελληνικά νησιά, οι εξωτερικές τους περιμέτρους περιβάλλονται από δύο φράκτες στρατιωτικού τύπου και αυστηρούς ελέγχους στην κίνηση των αιτούντων άσυλο, μέσα και έξω”.

Κατά την άποψή του, ο Κένταυρος θα θέσει τους αιτούντες άσυλο στα ελληνικά νησιά υπό στενή παρακολούθηση, συμβάλλοντας στις συνθήκες φυλακής των νέων στρατοπέδων.

«Από την εμπειρία μας ως επί τόπου εργαζόμενοι βοήθειας, γνωρίζουμε ότι ένα τέτοιο σύστημα δεν θα χρησιμεύσει για τη διασφάλιση της ασφάλειας των αιτούντων άσυλο και του προσωπικού, αλλά μάλλον θα επιδεινώσει τα ήδη ανησυχητικά δεινά όλων όσων αναγκάζονται να ζήσουν σ' αυτά τα camps», είπε.

"Το προσφυγικό ήταν πάντοτε στρατιωτικοποιημένο" – Μία συζήτηση με αλληλέγγυους στη Μυτιλήνη

Συνέντευξη: Αθηνόδωρος Αξελός, Νίκος Χατζής, Γιώργος Πουλόπουλος

Επιμέλεια του Γιώργου Καραθανάση

Η παρακάτω συνέντευξη αποτελεί, κατά τη γνώμη μας, σε πρώτο επίπεδο, μια πολύ αξιόπιστη, επιτόπια πηγή πληροφόρησης. Μια μεστή αλλά ταυτόχρονα ενδελεχή απεικόνιση της κατάστασης. Μια κωδικοποίηση δηλαδή του προσφυγικού ζητήματος και της διαχείρισής του, από το '13 μέχρι και σήμερα, μακριά από εμπόρους του μίσους, πολιτικές και οικονομικές business. Δευτερευόντως, πρόκειται για ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο, στο οποίο μπορούμε να ανατρέχουμε κάθε φορά που θέλουμε να αναλύσουμε τις τακτικές, τους χειρισμούς και τους ιδεολογικούς μηχανισμούς του Κράτους, σε σχέση με το πώς το ίδιο βλέπει τον πρόσφυγα, τον μετανάστη, τον άνθρωπο που προσπαθεί να περάσει από μια χώρα σε μια άλλη. Τι όπλα έχει στα χέρια του, προκειμένου να απογυμνώνει τους ανθρώπους αυτούς από τα δικαιώματά τους με σκοπό να τους απαγορεύσει τη δυνατότητα

μετακίνησης, να τους περιορίσει, να τους ελέγξει, ακόμα ακόμα και να τους φονεύσει σε πολλές περιπτώσεις.

Για να προετοιμαστούμε για όσα θα διαβάσουμε παρακάτω, θα χρειαστεί να κάνουμε δύο και τρεις φορές zoom-out από την επικαιρότητα όπως τη βιώνουμε τις τελευταίες είκοσι μέρες, χωρίς καραντίνα, χωρίς απαγορεύσεις μετακίνησης και με μόλις ένα νεκρό από τον κορωνοϊό στη χώρα. Προφανώς δεν θα μιλήσουμε για κάτι που «πάλιωσε». Απεναντίας, θα μιλήσουμε για μια συνθήκη πολύ πιο επισφαλή εν μέσω πανδημίας, μια συνθήκη που υπήρχε, υπάρχει, αλλά θα κάνουμε τα πάντα για να σταματήσει, εντεύθεν, να υπάρχει. Θα πρέπει λοιπόν, να φέρουμε στο μυαλό μας την πολιτική και κοινωνική κατάσταση στη Λέσβο πριν από ακριβώς ένα μήνα. Ένα σκηνικό κοινωνικού κανιβαλισμού και αποκτήνωσης. Ξενοφοβικές επιθέσεις, τραμπουκισμοί εργαζομένων στις ΜΚΟ, εμπρησμοί διάφορων δομών, εισαγόμενοι νεοναζί. Ενάντια σ' όλα αυτά λοιπόν, το Σάββατο 14 Μάρτη, σύντροφοι και συντρόφισσες από την Αντιεξουσιαστική Κίνηση, από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, μαζί με άλλους αντιφασίστες-ριες από άλλες συλλογικότητες, βρεθήκαμε στη Μυτιλήνη με σκοπό να συμμετάσχουμε στις διαδηλώσεις που καλέστηκαν από την Αντιφασιστική Πρωτοβουλία Λέσβου Ενάντια στα Κέντρα Κράτησης και την Κατάληψη στο Μπίνειο και πραγματοποιήθηκαν, αντίστοιχα, η πρώτη το πρωί και η δεύτερη το απόγευμα. Διαδηλώσαμε κατά δεκάδες βρωντοφωνάζοντας ενάντια στην πολιτική των κλειστών συνόρων που εφαρμόζει η ελληνική κυβέρνηση και η ΕΕ, με την στρατιωτικοποίηση τόσο στον Έβρο όσο και στα νησιά.

Εμείς βρεθήκαμε στο νησί για δύο λόγους. Αφενός, κατά τη γνώμη μας, είναι εκ των ων ουκ άνευ η στήριξη των ανθρώπων του κινήματος που βρίσκονται εκεί ακριβώς που πάει να στήσει πάρτι η μισαλλοδοξία και ο φόβος. Αφετέρου, θεωρούμε σημαντική τη μεταφορά του αγώνα, σε συμβολικό επίπεδο, εκεί που εντοπίζεται ένα ζήτημα προς «επίλυση». Από το καλοκαίρι του '15 μέχρι εκείνο του '16, διαδηλώσαμε τρεις φορές στις Καστανιές του Έβρου, στηρίζοντας τον κόσμο της αλληλεγγύης από Κομοτηνή,

Ορεστιάδα, Αλεξανδρούπολη και κάνοντας ξεκάθαρο το αίτημα να πέσει ο φράχτης της ντροπής.

Σύνδεση των αγώνων όμως σημαίνει επαφή με την τοπική κοινωνία που αντιστέκεται, που με τη σειρά της αυτή η σύνδεση σημαίνει κουβέντα και πληροφόρηση. Έτσι λίγο πριν αρχίσει η διαδήλωση, σε κάποιο παγκάκι στην πλατεία Σαπφούς, με τον ήλιο να καίει τα μέτωπά μας, ξεκινήσαμε να μιλάμε με τον Χρήστο που εργάζεται ως δικηγόρος σε ΜΚΟ, τον Μιχάλη, ειδικευόμενο γιατρό και τον Κώστα, γέννημα θρέμμα Μυτιληνιό, που εργάζεται ως ιδιωτικός υπάλληλος. Η συζήτηση διακόπηκε λόγω της πορείας, αλλά συνεχίστηκε την επόμενη μέρα, λίγο πριν αναχωρήσουμε.

Β: Χρήστο, μια βασική πηγή δεινών με την οποία έρχεται αντιμέτωπος ο προσφυγικός πληθυσμός, είναι ο λεγόμενος γεωγραφικός περιορισμός – γέννημα του οποίου είναι και η Μόρια όπως την ξέρουμε σήμερα.. Θα μπορούσες να σκιαγραφήσεις τι είναι και τι σημαίνει για τους πρόσφυγες ο γεωγραφικός περιορισμός;

Χ: Εγώ βρέθηκα στη Λέσβο το 2018 με μια ΜΚΟ, που δούλευε με χρηματοδότηση της Ύπατης Αρμοστείας. Από την αρχή της λειτουργίας του ΚΥΤ της Μόριας, το κλείσιμο των συνόρων και το στοίβαγμα των ανθρώπων στα νησιά, διαπιστώθηκε μια αύξηση κρουσμάτων βίας γενικά αλλά και ειδικά σε γυναίκες, ομοφυλόφιλους άνδρες κλπ. Βασικός παράγοντας επιδείνωσης υπήρξε η ανεπάρκεια της αστυνομίας, η έλλειψη θέλησης, αλλά και οι δυσκολίες με τις διάφορες ομάδες. Διαπίστωσα εξαρχής ότι όλο το πρόβλημα ξεκινάει από τον γεωγραφικό περιορισμό, έναν παράλογο κανόνα που τα προκαλεί όλα αυτά. Δεν είναι τίποτα περισσότερο από μια συμβολική νομοθέτηση προς τέρψη των ευρωπαϊκών ακροατηρίων και των ψηφοφόρων των μεγάλων ευρωπαϊκών κρατών. Είναι και άλλα βέβαια, αλλά αυτό λειτουργεί ως πολλαπλασιαστής του κακού για όλες τις παθογένειες εδώ πέρα.

Η Ελλάδα δεν είχε διαδικασία ασύλου ποτέ. Υπεύθυνη ήταν η αστυνομία, η οποία εξέταζε τις περιπτώσεις χορήγησης ασύλου χωρίς καμία γνώση, καμία υποδομή και κανέναν διερμηνέα. Πολλές φορές έβαζαν κάποιον κρατούμενο να βοηθήσει σ' αυτά και τελικά ήταν στην διακριτική ευχέρεια του αστυνομικού να χορηγήσει ή όχι άσυλο με ποσοστό 0.01% συνήθως· και όταν χορηγούσε ήταν λόγω πολιτικής φύσεως εντολών από τα πάνω. Εκείνη την περίοδο, με κύρια μεταναστευτική κοινότητα την αλβανική δεν υπήρχε η λογική της ένταξης και της αφομοίωσης διαφορετικού πληθυσμού από το κράτος. Το '13 ιδρύεται η Υπηρεσία Ασύλου, οπότε θεσπίζονται σιγά-σιγά κάποια βασικά και στοιχειώδη δικαιώματα όπως το δελτίο ταυτότητας. Στη συνέχεια, το '14-'15 έχουμε τον εμφύλιο στη Σύρια και την έκρηξη της έντασης του πολέμου στο Αφγανιστάν. Αυξάνονται έτσι οι ροές και η Αραβική Άνοιξη βοηθάει σ' αυτό. Το '15 λαμβάνεται μια στρατηγική απόφαση από την ΕΕ να αφήσουν ανοιχτό το δρόμο, προσφέροντας στην Ευρώπη ακόμα πιο φτηνό εργατικό δυναμικό. Εισρέει κόσμος, έρχεται στη Λέσβο και στα άλλα νησιά και φεύγει την επόμενη κιόλας μέρα, πολλές φορές ακόμα και χωρίς να έχει καταγραφεί. Δημιουργούνται σιγά-σιγά κάποιες υποδομές που αφορούν την κάλυψη κάποιων άμεσων αναγκών όπως π.χ. τη διάσωση, γιατί ήταν πάρα πολλές οι βάρκες και πνιγόταν πολύς κόσμος. Περιορίζονται οι συστηματικές επαναπροωθήσεις από το λιμενικό, οι οποίες ήταν και υπεύθυνες για τον πνιγμό πολλών ανθρώπων και ο πληθυσμός της Λέσβου και ειδικά τα παραθαλάσσια χωριά δείχνουν έμπρακτη αλληλεγγύη με κόστος και οικονομικό και ψυχολογικό. Στην πόλη της Μυτιλήνης υπήρχε η αλληλεγγύη υπήρχε και η εκμετάλλευση με τα γνωστά 5 ευρώ η φόρτιση, 10 το νερό.

Σταδιακά, αρχίζει μια τάση καταστολής των αλληλέγγυων εγχειρημάτων, η οποία αλληλεγγύη ήταν από διευκόλυνση μετακίνησης για να «σε κατεβάσω με το αμάξι να πάρεις το πλοίο» μέχρι στα πιο οργανωμένα εγχειρήματα βάσης όπως του Πλατάνου με δεκάδες μέλη, τα οποία έκαναν από θαλάσσια διάσωση έως διανομή ρούχων, σίτιση, στέγαση και άλλα. Βέβαια το κράτος ήθελε να επανακτήσει και να στρατιωτικοποιήσει τις επιχειρήσεις θαλάσσιας διάσωσης και κυρίως να έχει το

μονοπώλιο της πληροφορίας εκεί.

Έπειτα, έχουμε το κλείσιμο των συνόρων με την κοινή δήλωση των κρατών μελών της ΕΕ με την Τουρκία – και κάθε λέξη που χρησιμοποιώ εδώ έχει σημασία, γιατί σου λένε δεν κάνουμε διεθνή συνθήκη για να μπορέσεις να την φέρεις σε κρίση σε δικαστήρια όπως το Δικαστήριο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που δεσμεύει τα κράτη της ΕΕ, ούτε σε ευρωπαϊκό δικαστήριο, κλπ. Λέει ότι είναι μια δήλωση άμεσης ισχύος και μάλιστα δεν το κάνουν σαν ΕΕ, αλλά σαν κράτη μέλη ξεχωριστά, όπου αυτή η συνθήκη προέβλεπε παροχή οικονομικής βοήθειας αρκετών δις στην Τουρκία. Σου λένε, δεν εξετάζουμε αιτήματα Σύριων στις ελληνικές αρχές (ευρωπαϊκή χώρα), καθώς η Τουρκία είναι ασφαλής χώρα και το αίτημα επιστρέφεται ως απαράδεκτο. Έτσι, ζήτα από την Τουρκία άσυλο. Όποιος μπαίνει σε ελληνικό νησί, τίθεται σε γεωγραφικό περιορισμό για έναν μήνα, με την προοπτική να έχει εξεταστεί το αίτημα ασύλου, να απορρίπτεται, να κάνει προσφυγή, να εξετάζεται ηλεκτρονικά και μέσα σε ένα μήνα να έχει βγει απέλαση. Άμα δεν προλάβουμε, μένεις περιορισμένος στο νησί. Αυτό κατέρρευσε κατευθείαν και οδήγησε στην αύξηση των ανθρώπων στα νησιά. Βαλβίδα αποσυμπίεσης ήταν κάποιες προβλέψεις σε διατάξεις για ευάλωτα άτομα με συγκεκριμένες αναφορές (π.χ. εγκυμονούσες), αλλά και πιο γενικές, όπως για άτομα τα οποία έχουν σοβαρά ιατρικά ή ψυχολογικά προβλήματα, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στην ελληνική διοίκηση να ανοιγοκλείνει την βαλβίδα κατά το δοκούν. Αυτό δημιούργησε πολλά προβλήματα, αποκλείοντας εθνικότητες λόγω έλλειψης μετάφρασης και δημιουργώντας τη δυστοπία που βιώνουμε με καταστάσεις εξαίρεσης σε άθλιες συνθήκες χωρίς καμία πρόσβαση στην υγεία.

Η αύξηση του πλήθους δημιούργησε σοβαρή εθνοτική βία μέσα στα camp αλλά και μαφίες, κάτι που εξαρτάται από τις ποσοστώσεις ανά εθνικότητα σε κάθε camp. Από το ‘16 μέχρι σήμερα η συντριπτική πλειοψηφία των camp ανήκουν στην κατηγορία ανθρώπων με υψηλό προσφυγικό προφίλ. Και εξηγούμαι: ο νόμος για το άσυλο είναι πολύ απλός. Σου δίνει μια δέσμη δικαιωμάτων

που λέει ότι κάθε άνθρωπος που προέρχεται από μια χώρα και διώκεται πρέπει να εξετάζεται το αίτημά του. Οι άνθρωποι χωρίζονται σε κατηγορίες αναλόγως του ποσοστού προσφυγικού προφίλ που έχει δοθεί στην εκάστοτε χώρα προέλευσης. Μοιράζονται αναλόγως περιοχής και υποτιθέμενης επικινδυνότητας της κι έτσι έχουμε ανθρώπους από χώρες όπως η Αλγερία και το Πακιστάν με ποσοστά από 2% έως 5% και άλλες όπως η Συρία στο 97% ή το Αφγανιστάν στο 65%. Μ' αυτόν τον τρόπο λαμβάνεται η απόφαση από τις υπηρεσίες ασύλου να δημιουργήσουν διαδικασίες fast track για τις περιπτώσεις χωρών με χαμηλό ποσοστό, προκειμένου να απορρίπτονται άμεσα οι αιτήσεις, αλλά και να μπαίνουν υπό κράτηση οι αιτούντες προς παραδειγματισμό όσων θέλουν να έρθουν και να κάνουν αίτηση ασύλου. Ήταν μια πρόδηλη πολιτική επιλογή η οποία αποφασίζει αυθαίρετα π.χ. ότι το Αφγανιστάν είναι μια πιο ασφαλής χώρα σε σχέση με την Συρία ανεξαρτήτως πραγματικότητας και χρονικής στιγμής.

Επίσης δημιουργούνται και άλλα προβλήματα σε σχέση με τον τύπο του προσφυγικού προφίλ, για παράδειγμα στις περιπτώσεις της Αλγερίας που θεωρείται ασφαλής χώρα, αλλά αν είσαι ομοφυλόφιλος είναι μια από τις πιο επικίνδυνες χώρες. Αυτό οδηγεί σε πολλές περιπτώσεις τα δικαιώματα τέτοιων υποθέσεων να καταστρατηγούνται και να έχουμε την εφαρμογή μιας πολιτικής απόφασης με βάση τα μαθηματικά, με στόχο την αποτροπή. Τα ΜΜΕ από την άλλη έχουν αναλάβει ένα πολύ βρώμικο ρόλο. Παίζουν συνέχεια ότι: «εντάξει, τους Σύριους τους δεχόμαστε, αλλά τι είναι αυτοί οι Αφγανοί που ήρθαν». Κι ας είναι το Αφγανιστάν στις χώρες με υψηλό προσφυγικό προφίλ. Ο μηχανισμός ευαλωτότητας δούλευε μέχρι τις εκλογές και κόσμος έφευγε για την ενδοχώρα οπότε υπήρχε αποσυμπίεση των camp των νησιών. **Μάλιστα το καλοκαίρι του '18 ο πληθυσμός της Μόριας έφτασε τις 8.000 και θεωρήθηκε ανθρωπιστική κρίση από διεθνείς οργανισμούς και σήμερα φτάνει τις 20.000 με 22.000.** Με την ανάδειξη της νέας κυβέρνησης υπήρξε μια σαρωτική αλλαγή στο καθεστώς λειτουργίας όλων των συστημάτων που ασχολούνται με το μεταναστευτικό. Υπήρξε αλλαγή δραστηριοτήτων στα υπουργεία και έφτιαξαν ένα νόμο που συστηματοποίησε πάρα πολύ την διαδικασία

ασύλου, εισάγοντας σε αυτήν ένα άτυπο ποινολόγιο του στυλ ότι, αν δεν κάνεις ότι σου λέει το κράτος ή αν αργήσεις ή αν έχεις ένα τυπικό λάθος, βγαίνεις εκτός διαδικασίας ασύλου.

Το κράτος αύξησε την κράτηση, προετοίμασε το έδαφος για κλειστά κέντρα κράτησης και δημιούργησε τεράστιες καθυστερήσεις διογκώνοντας το πρόβλημα στα νησιά. Όσο το καθεστώς ευαλωτότητας κατέρρεε, τόσο αυξανόταν ο γεωγραφικός αποκλεισμός με αποτέλεσμα, σήμερα, δικαίωμα μετακίνησης να έχουν μόνο οι χαρακτηρισμένοι ως ευάλωτοι του 2019 ή μόνο σε περίπτωση που κοντεύεις να πεθάνεις, αν βέβαια στο διαγνώσουν αυτό. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα, για δύο μήνες δεν λειτουργούσε ο φορέας πρωτοβάθμιας εξέτασης και διαπίστωσης ευαλωτότητας στο camp, από τον Αύγουστο έως τον Οκτώβριο.

Β: Θα θέλαμε να μάθουμε λίγα παραπάνω πράγματα για το Camp της Μόριας και τις λειτουργίες εντός του.

Χ: Το camp της Μόριας είναι ένα παλιό στρατόπεδο που λειτουργούσε μέχρι το 2012. Απέχει 6,5 χλμ από την πόλη της Μυτιλήνης, μια ώρα και κάτι περπάτημα δηλαδή. Τώρα είναι Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης με περίπλοκο καθεστώς λόγω των διαφορών στις αρμοδιότητες. Ανήκει στις ένοπλες δυνάμεις, άρα οποιοδήποτε τεχνικό έργο μεγάλης κλίμακας εκεί πρέπει να γίνει από το στρατό, η ασφάλεια εντός αφορά την αστυνομία. Η διαδικασία ασύλου ανήκει στην Υπηρεσία Ασύλου, η οποία λειτουργεί ξεχωριστά. Βέβαια τώρα στρατιωτικοποιήθηκε με την ένταξη της στο Υπουργείο Προστασίας Πολίτη, οπότε ο διευθυντής της υπηρεσίας ασύλου είναι πλέον Διοικητής. Εντός της Μόριας υπάρχει η υπηρεσία πρώτης υποδοχής και ταυτοποίησης, η οποία είναι αρμόδια για την αρχική ταυτοποίηση των ατόμων σε συνεργασία με την Frontex και την αστυνομία, καθώς και για ζητήματα σίτισης στέγασης κλπ. Σε όλα τα έργα υπάρχει εκτεταμένο outsourcing: στην υπηρεσία για την καθαριότητα είναι ωφελούμενοι του ΟΑΕΔ, η ταξιθέτηση–τοποθέτηση, έλεγχος χώρου γίνεται από μια αμερικανική θρησκευτική οργάνωση, η προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων γινόταν μέχρι πρόσφατα από ελληνική οργάνωση. Υπάρχουν δύο άτυποι φορείς υγείας, ο ένας

εντός κι ο άλλος εκτός camp. Η υπηρεσία πρώτης υποδοχής και ταυτοποίησης βασίζεται κατά κύριο λόγο σε ευρωπαϊκά κονδύλια, ενώ οι εργαζόμενοι στις ΜΚΟ υπολογίζονται σε 1.500 με 2.000.

Β: Τα χρήματα που λαμβάνει από την ΕΕ το ελληνικό κράτος δεν αφορούν και τη βελτίωση των συνθηκών του Camp;

Χ: Βεβαίως και την αφορούν, αλλά αυτές οι εικόνες οι οποίες δημιουργούνται με τον γεωγραφικό περιορισμό και την αναστολή των αιτήσεων ασύλου, έχουν δημιουργήσει ένα camp προδιαγραφών για 2.500 το μέγιστο, να έχει 22.000 κόσμο ο οποίος ζει σε άθλιες συνθήκες, προκειμένου να λειτουργεί αυτό το γεγονός από μόνο του αποτρεπτικά. Γίνονται πολύ λίγες και πρόχειρες επεμβάσεις στο χώρο με το στήσιμο κάποιων σκηνών ή με το να δίνουν καλώδια με ρεύμα στους ελαιώνες σε διαφορά σημεία περιμετρικά του camp. Η αστυνομία της Μόριας λέει ότι εκτός του φράκτη δεν είναι περιοχή της δικαιοδοσίας της, οπότε εύκολα μπορούμε να καταλάβουμε πού γίνονται συνέχεια τα μαχαιρώματα και οι βιασμοί.

Β: Από τη στιγμή που αυτοί οι άνθρωποι βγαίνουν από τη βάρκα ποιος αναλαμβάνει και ποιο το καθεστώς με τους διακινητές; Ποια είναι επίσης η διαδικασία της αίτησης ασύλου;

Χ: Μέχρι την 1η Μαρτίου τον εντοπισμό τον είχαν η αστυνομία, ο στρατός, το λιμενικό, η Frontex και τρεις ΜΚΟ που έκαναν το λεγόμενο spotting. Γινόταν περισυλλογή από κάποιον από αυτούς τους φορείς, κυρίως από τις ΜΚΟ όπου παρουσία λιμενικού έδιναν στην παραλία, μαζί με κάποιους εθελοντές, κάποια κουβέρτα και κάποια μπισκότα κατά περίπτωση και ανάλογα το μέρος. Πολλές φορές εμφανίζονται κάποιοι άγνωστοι τύποι οι οποίοι παίρνουν τις εξωλέμβιες μηχανές και τις εξαφανίζουν, συστηματικά και μπροστά στο λιμενικό.

Η κατάσταση με τους διακινητές είναι ένας άλλος παραλογισμός που υπάρχει, είναι ένα ολόκληρο κεφάλαιο. Σας κάνω μια μικρή παρένθεση γι’ αυτό. Η ελληνική νομοθεσία είναι εξαιρετικά δρακόντεια στα ζητήματα διακίνησης. Σου λέει ότι όποιος

διακινεί, διευκολύνει με τον οποιονδήποτε τρόπο, ειδικά αν είναι οδηγός/καπετάνιος, τιμωρείται με τουλάχιστον πέντε χρόνια το κεφάλι. Οπότε αν έχεις τέσσερα άτομα στη βάρκα είναι είκοσι χρόνια μίνιμουμ και αν προκύψει κίνδυνος κλπ, υπάρχουν και τρελά πρόστιμα, που μπορούν να φτάσουν εκατομμύρια ευρώ. Η πρακτική του λιμενικού είναι να ρωτάει κόσμο ποιος οδηγούσε. Κάποιες φορές διαλέγουν στην τύχη, κάνουν ό,τι θέλουν. Αυτή τη στιγμή ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των κρατούμενων σε ελληνικές φυλακές είναι αλλοδαποί με κάποια κατηγορία διακίνησης. Υπάρχει μια κάποια νομολογία κυρίως για νεαρούς, αν αποδεικνύεις ανηλικότητα, ότι υπάρχει κατάσταση ανάγκης που το έκανα κλπ. που μπορεί να μετριάσει την ποινή.

Γυρνώντας στο προηγούμενο θέμα, γίνεται η πρώτη περισυλλογή, ανάλογα το σημείο, και τους φορτώνουν σε λεωφορεία και τους πάνε στη Μόρια. Στη Μόρια γίνεται πάλι ένα γρήγορο check αν πεθαίνει κανένας, γίνεται μια πρώτη καταγραφή των στοιχείων από τη Frontex, μια διαδικασία ιδιαίτερα γκρίζα. Οι αρμοδιότητες διαπίστωση εθνικότητας και ηλικίας όντως ανήκουν στην αστυνομία και την Frontex, αλλά δεν ρυθμίζεται από πουθενά το πώς γίνεται αυτή.

Αυτό είναι σημαντικό γιατί για την εθνικότητά σου, και γυρνάμε πίσω εδώ σε σχέση με το προσφυγικό προφίλ, γίνεται ουσιαστικά μια ανάκριση για να διαπιστωθεί, το οποίο μπορεί να είναι και δόκιμο μέχρι κάποιο βαθμό. Σου κάνουν ερωτήσεις του τύπου: «*Ωραία ρε φίλε είσαι από το Aleppo, πού έμενες;*», «*Ποια ομάδα πήρε το πρωτάθλημα πέρσι, θυμάσαι;*», «*Κάνα παίκτη;*», «*Α δεν ασχολείσαι με μπάλα, πες κάνα τζαμί που ήταν δίπλα από το σπίτι σου*».

Υπάρχουν επίσης οι κατηγορίες των λεγόμενων ανιθαγενών, εθνότητες που δεν είναι αναγνωρισμένοι υπήκοοι κάποιου κράτους, που έχουν το πλεονέκτημα ουσιαστικά να παίρνουν προσφυγική ιδιότητα πάντα, Παλαιστίνιοι, Βεδουίνοι του Κουβέιτ κ.ά. Εκεί, σε περιπτώσεις που δηλώνουν κάτι τέτοιο, έχουν πέσει μέχρι και σφαλιάρες, λένε «είμαι Βεδουίνος από το Κουβέιτ» και βάζει η Frontex αυθαίρετα ότι είπε «Ιράκ». Όσον

αφορά την ανηλικότητα, υπάρχουν συγκεκριμένα προνόμια του να είσαι ανήλικος και στους οριακούς ηλικιακά πέφτει μεγάλη πίεση μέχρι και βία, μέχρι να δηλώσουν ενήλικοι. Δεν υπάρχει κανένας έλεγχος της διαδικασίας.

Αφού γίνει αυτή η πρώτη διαδικασία, μετά γίνεται η καταγραφή στο ΚΥΤ. Παίρνεις έναν αριθμό, σε παρκάρουν στο hotspot και σου δίνουν ένα ραντεβού με την Υπηρεσία Ασύλου, το οποίο μπορεί να είναι από μια βδομάδα μέχρι δύο μήνες, για να καταγραφεί το αίτημα ασύλου σου. Μέχρι τότε έχεις δηλώσει μόνο βούληση. Γίνεται μια μίνι καταγραφή στοιχείων που λες κάποια βασικά στοιχεία και σου δίνουν μια ημερομηνία συνέντευξης και αυτό είναι η καταγραφή του αιτήματος, μετά σου δίνουν δελτίο αιτούντος άσυλο. Έπειτα, ανάλογα την περίοδο και το προσφυγικό προφίλ, μπορεί η συνέντευξη να είναι σε δέκα μέρες μέχρι ένα χρόνο. Μετά τη συνέντευξη περιμένεις απόφαση πάλι κάνα τρίμηνο, τετράμηνο, πεντάμηνο…

Β: Πού μένουν οι άνθρωποι όλο αυτό το διάστημα;

Χ: Όλο αυτό το διάστημα μένεις είτε στη γεμάτη Μόρια σε κοινές σκηνές τεράστιες, είτε σε μεμονωμένες σκηνές ή κάπου στον ελαιώνα. Αν είσαι τυχερός και διαπιστώσει κάποια ΜΚΟ ότι ανήκεις σε μια ευπαθή ομάδα, μπορεί να σου βρουν και ένα διαμέρισμα στη Μυτιλήνη. Επίσης αν είσαι οικογένεια και είσαι τυχερός μπορεί να μένεις στο Καρά Τεπέ. Είναι μια άλλη δομή του νησιού, δεν είναι κέντρο υποδοχής, είναι κέντρο φιλοξενίας μόνο. θεωρείται ξενοδοχείο σε σχέση με τη Μόρια, έχει όντως καλές συνθήκες ασφαλείας, παρ’ όλα αυτά αν πας να καταγγείλεις κάτι που έγινε στο Καρά Τεπέ είναι πολύ πιθανό να σε διώξουν.

Β: Θες να μας περιγράψεις το χρονικό της στρατιωτικοποίησης του νησιού;

Χ: Η στρατιωτικοποίηση δεν είναι απλώς μια διαδικασία με την οποία κάτι περνάει στις ένοπλες δυνάμεις ή ότι φέρνεις φαντάρους. Είναι μια διαδικασία με την οποία αλλάζουν οι κοινωνικές διαδικασίες και περνάει μια λογική εχθρού, απειλής,

αποτροπής. Το προσφυγικό ήταν πάντοτε στρατιωτικοποιημένο. Στην Ελλάδα δεν είχαμε την εμπειρία ενός Κράτους Πρόνοιας γενικά και ούτε ενός Κράτους Πρόνοιας ενταξιακού για τον προσφυγικό πληθυσμό. Με την ίδρυση της Υπηρεσίας Ασύλου υπήρξε μια πρώτη δημιουργία -σε ένα περιβάλλον ΜΚΟ αποκλειστικά– μιας προνοιακής κατάστασης και μιας δέσμης δικαιωμάτων για τους πρόσφυγες. Και αυτό άρχισε κατευθείαν να στενεύει με μια διαδικασία στρατιωτικοποίησης. Μην ξεχνάμε ότι εδώ στη Λέσβο μιλάμε για σύνορα που ήταν ούτως ή άλλως στρατιωτικοποιημένα οπότε μπορούμε να πούμε ότι τα πρώτα χρόνια, με την έλευση των πρώτων διασωστικών ΜΚΟ, είχαμε μια ύφεση της στρατιωτικοποίησης σε κάποια πράγματα. Όταν έφυγε η διαδικασία ασύλου από τα χέρια της αστυνομίας και ιδρύθηκε η Υπηρεσία Ασύλου είχαμε μια ύφεση αυτού του πράγματος, αλλά μετά πολύ γρήγορα άλλαξε αυτό. Στρατιωτικοποίηση είναι, όπως σας είπα, η διαχείριση των hot spots στα οποία είναι οι ένοπλες δυνάμεις και η αστυνομία. Δυνητικά μπορεί να γίνει και χειρότερη, γιατί ο νόμος λέει ότι σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης μπορούν και οι καταγραφές και οι συνεντεύξεις ασύλου να διενεργούνται από προσωπικό της ΕΛΑΣ και των ενόπλων δυνάμεων. Στρατιωτικοποίηση έχουμε και στη διαχείριση του πληθυσμού, γιατί πρόκειται για ένα camp, στην εκτεταμένη κράτηση, σε συστήματα επιτήρησης/παρακολούθησης, σε τεχνολογίες big data που χρησιμοποιούνται και σε ανταλλαγές και αλληλοτροφοδότηση δεδομένων μεταξύ διαφορετικών υπηρεσιών: Αστυνομία, EASO (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Υποστήριξη Ασύλου), ο οποίος ανταλλάσσει πληροφορίες με τα σώματα ασφαλείας και με τη Frontex και κάθε χρόνο βγαίνει με μία ετήσια έκθεση risk analysis και μιλάει για το προσφυγικό, δηλαδή ανάλυση ρίσκου συνόρων (π.χ. ευαλωτότητες του φρουρίου της Ευρώπης). Και βέβαια τώρα είδαμε με τη μιλιταριστική εργαλειοποίηση του Ερντογάν από την άλλη πλευρά, πώς αυτό εντάθηκε και ουσιαστικά νομιμοποιήθηκε εντελώς.

Β: Δηλαδή ποια είναι η δύναμη της Frontex στο νησί;

Χ: Η Frontex έχει αλλάξει και νομικά. Στην ίδρυση της και

μέχρι πέρυσι ήταν μία επίσημη συνεργασία μεταξύ αστυνομιών όπως είναι η Europol, δεν είχε δικό της προϋπολογισμό, τα κράτη μέλη είχαν υποχρέωση να δίνουν συνεισφορά και είχε δύο ξεχωριστούς τομείς: ένα μηχανισμό συγκέντρωσης δεδομένων και εκθέσεων, ένα μηχανισμό να στέλνει πόρους, εφόδια, προσωπικό, οχήματα σε μέρη που «το έχουν ανάγκη» ενώ έχει και ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που αφορά κάποιες ασυλίες. Το προσωπικό της Frontex έχει μια ασυλία που μοιάζει με τη διπλωματική. Δεν μπορείς να κάνεις μήνυση σε στρατιωτικό της Frontex. Το μόνο που μπορείς να κάνεις είναι αναφορά στο μηχανισμό αναφορών της ίδιας της Frontex, η οποία θα κρίνει αν είναι παραδεκτό το αίτημά σου και θα εξετάσει μετά τη βασιμότητα του αιτήματος σου. Η Frontex λειτουργεί στην Ελλάδα, νομίζω, από το 2011, όπου με κάποια σκάφη βοηθούσαν το λιμενικό. Απ’ όσα ξέρουμε δεν επαναπροωθεί, που είναι σημαντικό αυτό, και το λιμενικό αποφεύγει επαναπροωθήσεις μπροστά στη Frontex. Έχουν γίνει σίγουρα μάρτυρες περιστατικών επαναπροωθήσεων –ειδικά στον Έβρο–, αλλά οι εκθέσεις για αυτές είναι απόρρητες. Κάθε πολίτης μπορεί να κάνει αιτήματα βάσει μιας Ευρωπαϊκής Οδηγίας για πρόσβαση σε έγγραφα δημόσιων υπηρεσιών που τον αφορούν. Δηλαδή μπορείς να κάνει αίτηση για περιστατικό, αν ξέρεις ότι έγινε επαναπροώθηση την τάδε μέρα, στη Frontex. Θα σου έρθει κάποια στιγμή ένα μήνα μετά ένα χαρτί και θα είναι όλο μαύρο.

Επίσης, η Frontex στη Λέσβο, με την ίδρυση των hot spots, άρχισε να ασχολείται και με άλλα ζητήματα όπως το nationality assessment και το age assessment όπου έχει κάνει και αυθαιρεσίες. Από πέρυσι έχει αποκτήσει ξεχωριστή νομική υπόσταση, είναι θεσμός της Ε.Ε. με δικό του προϋπολογισμό, με δικό του εξοπλισμό και αποκτάει και δικό της οργανόγραμμα. Είναι μια αυτοτελής υπηρεσία, μια ευρωπαϊκή αστυνομία με εκτεταμένες ασυλίες και εξαιρετικά γκρίζα ζώνη αρμοδιοτήτων και ευελιξίας. Κυρίως υποστηρίζει το λιμενικό και στο πρώτο βήμα διαδικασίας του ασύλου ενώ έχει εμπλοκή και στις διαδικασίες απέλασης, εμπλοκή που θα αυξηθεί.

Μετά την 1η Μάρτη έχουν συμβεί τα εξής: βγαίνει Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου που λέει ότι αναστέλλεται το δικαίωμα στο άσυλο. Όποιος μπαίνει συλλαμβάνεται, ασκείται ποινική δίωξη και στέλνεται στη χώρα προέλευσης του. Αυτό είναι σημαντικό νομικά, καθώς δεν του λένε ότι τον στέλνουν πίσω στην Τουρκία. Για να στείλεις όμως κάποιον στη χώρα προέλευσης του πρέπει να υπάρχει διμερής σύμβαση. Επίσης, με την ελληνική νομοθεσία αν ασκήσεις ποινική δίωξη σε κάποιον, μέχρι να τελεσιδικήσει, δεν μπορείς να τον απελάσεις. Για τα άτομα που έχουν μπει μετά την 1η Μαρτίου έχει επικρατήσει ένα χάος. Όσοι έχουν μπει από Έβρο: έχουν διαχωρίσει οικογένειες, έχουν ασκήσει ποινικές διώξεις στους άντρες. Στη Λέσβο 500 άτομα τα φόρτωσαν σε ένα αρματαγωγό, τους επέδωσαν αποφάσεις κράτησης και μετά απέλασης στην Τουρκία, το οποίο είναι παράνομο σε σχέση με την ίδια τους την απόφαση, γιατί η ΠΝΠ λέει ότι η απέλαση δε θα γίνει στην Τουρκία, αλλά στη χώρα προέλευσης. Είναι καμία 60αριά στη Συκαμιά και στο Μόλυβο, στην παραλία οι μεν και σε έναν αγρό οι δε και δεν έχει συμβεί τίποτα, ενώ χθες τους έδωσαν αποφάσεις κράτησης. Άρα, δεν προχωρούν οι αιτήσεις ασύλου. Ένα χάος.



Αντιφασιστική Πορεία στη Λέσβο 14/3

Β: Στη νέα συνθήκη του προσφυγικού οι ΜΚΟ έχουν εξέχοντα ρόλο. Το συντριπτικό κομμάτι τόσο της κυρίαρχης πολιτικής σκηνής, όσο και του ανταγωνιστικού κινήματος είναι ενάντια στις ΜΚΟ. Γιατί δεν υπάρχει κεντρική διαχείριση; Γιατί δεν το αναλαμβάνει το κράτος, εφόσον «οι ΜΚΟ είναι διεφθαρμένες»;

Χ: ΜΚΟ σημαίνει Μη Κυβερνητική Οργάνωση. Είναι ένας όρος, ο οποίος είναι και νομικά οριακά αδιάφορος. Μπορεί να είναι ίδρυμα, σωματείο μέχρι και εταιρία. Άλλο ΜΚΟ, άλλο Διεθνής Οργανισμός. Ο Διεθνής Οργανισμός ιδρύεται από κράτη, έχει πολύ αυξημένες εξουσίες και έχει πολλές φορές διπλωματικές ασυλίες. Διεθνείς οργανισμοί είναι π.χ. η Ύπατη Αρμοστεία και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης. Ο όρος ΜΚΟ είναι τόσο γενικός σαν να λες ανώνυμη εταιρία ή ετερόρρυθμη. Υπάρχουν ΜΚΟ που είναι προέκταση πολιτικών φορέων, υπάρχουν ΜΚΟ που έχουν brand name εκατόν πενήντα χρόνια και τους ενδιαφέρει να το κρατήσουν καθαρό, έχουν φοβερές διαδικασίες που δεν μπορεί να τις ανταγωνιστεί το ελληνικό κράτος ακόμα και στη διαφάνεια, έχουν εργασιακές συνθήκες ρυθμισμένες και κατοχυρωμένα εργασιακά

δικαιώματα. Υπάρχουν άλλες που είναι στο πόδι φτιαγμένες, καταρρέουν από τη μια στιγμή στην άλλη, γιατί ανοίχτηκαν πολύ και βέβαια άλλες που είναι βιτρίνες για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Ό, τι παράνομο μπορείτε να φανταστείτε σε εταιρεία μπορεί να υπάρχει και σε ΜΚΟ. Οι ΜΚΟ αντικαθιστούν την κατάρρευση του Κράτους Πρόνοιας, ήταν ένα νεοφιλελεύθερο μοντέλο που αντικαθιστούσε το Κράτος Πρόνοιας, δηλαδή αντί να απασχολεί κάποιος μόνιμα δεκαπέντε γιατρούς για το οτιδήποτε, φτιάχνει ένα πράγμα που έχει τη λογική του project με ελαστικές σχέσεις εργασίας κτλ. **Γιατί είμαστε ενάντια στις ΜΚΟ σαν κίνημα; Για αυτό το λόγο: ελαστικές σχέσεις εργασίας, αδιαφανής χρηματοδότηση πολλές φορές. Σήμερα είναι, αύριο δεν είναι. Μια απόλυτη ελαστικοποίηση.**

Παρόλα αυτά στο προσφυγικό υπάρχουν δύο παράγοντες. Πρώτον, στην Ελλάδα δεν είχαμε ποτέ Κράτος Πρόνοιας για τους πρόσφυγες και η πρώτη φορά που αποκτήθηκε κάτι τέτοιο ήταν με την έλευση των ΜΚΟ, το οποίο είναι μια θετική εξέλιξη. Δηλαδή πριν ο πρόσφυγας δεν είχε γιατρό, δωρεάν δικηγόρο, ψυχολόγο, ενώ τώρα έχει. Δεύτερον, αντικειμενικά, ειδικά στα πρώτα δυο χρόνια, δεν υπήρχε τεχνογνωσία στο ελληνικό κράτος να ανταπεξέλθει στη διαχείριση πληθυσμών σε απόγνωση και κίνδυνο. Μια σωστή θέση είναι ότι αυτά πρέπει να είναι στον έλεγχο του κράτους, γιατί ο έλεγχος του κράτους σημαίνει ότι υπάρχει αυξημένη λογοδοσία στην κοινωνία και είναι κάτι καλύτερο από το να είναι σε ιδιώτη όπως μία ΜΚΟ. Βέβαια αυτό δεν ισχύει για την αρχή της κατάστασης, γιατί πραγματικά η ΕΛΑΣ και το ελληνικό νοσοκομείο δε θα μπορούσε να χειριστεί τις ροές προσφύγων. Την θέση αυτή υιοθετούν συνήθως και οι άνθρωποι του κινήματος που εργάζονται σε ΜΚΟ.

Β: Πως προκύπτει η χρηματοδότηση των ΜΚΟ; Έχουν επικοινωνία μεταξύ τους; Πώς γίνεται να τρέχουν για παράδειγμα δέκα ΜΚΟ ένα camp και να μην έχουν έναν κεντρικό φορέα να τις διαχειρίζεται;

Χ: Είναι πολύ γενική ερώτηση η χρηματοδότηση των ΜΚΟ. Παρόλα αυτά μπορούμε να πούμε το εξής: οι διεθνείς οργανισμοί και η ΕΕ διαχειρίζονται πολύ μεγάλος μέρος των κονδυλίων. Οι διεθνείς οργανισμοί κάνουν outsourcing. Διαπιστώνουν μια ανάγκη, π.χ. στη Μόρια υπάρχουν πολλά ασυνόδευτα ανήλικα. Τότε πρέπει να βρουν έναν φορέα να βοηθάει τα ασυνόδευτα ανήλικα, π.χ. την ΜΚΟ «Α». Σύμφωνα με διεθνή συνθήκη είναι υποχρεωτική η δωρεάν παροχή νομικής βοήθειας στον πρόσφυγα και αν δεν μπορεί το κράτος να το καλύψει, το δίνουν σε νομικές ΜΚΟ. Υπάρχουν όμως άλλες ΜΚΟ οι οποίες είναι αυτοχρηματοδοτούμενες. Είναι σαράντα χρόνια brand και έχουν διαφανείς μεθόδους με τις οποίες παίρνουν χρήματα από παντού και δεν εξαρτώνται από κρατικές χρηματοδοτήσεις. Άλλες χρηματοδοτούνται από παντού, κάποιες χρηματοδοτούνται από κοινωφελή ιδρύματα ελληνικά ή ξένα, άλλες από κονδύλια της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για την πρόληψη των βασανιστηρίων. Κάποιες χρηματοδοτούνται από την αμερικανική και την ισραηλινή κυβέρνηση, από τη γερμανική, θρησκευτικές οργανώσεις είτε ισλαμικές είτε χριστιανικές κ.ο.κ.

Άλλα προβλήματα είναι ότι υπάρχουν golden boys των ΜΚΟ, γιατί η ΜΚΟ όντως δε βγάζει κέρδος αλλά έχει εργατικά κόστη, τα οποία πολλές φορές κοστολογούνται υπέρογκα σε σχέση με τη δουλειά. Υπάρχουν βέβαια και άνθρωποι που δουλεύουν με χαμηλούς μισθούς. Και πολλές φορές μπορεί να υπάρξει και κακοδιαχείριση. Η αίσθησή μου στη Μόρια είναι η εξής: πήγαινα σε σεμινάρια για να μιλήσω για διάφορα ζητήματα δικαιωμάτων και για τη νομική πρόσβαση και η πρώτη ερώτησή τους ήταν το πότε θα φύγουν από τη Μόρια. Ο παραλογισμός των ΜΚΟ είναι ότι παρέχουν υπηρεσίες για να λύσουν προβλήματα μέσα σε ένα περιβάλλον γεωγραφικού περιορισμού και δε γίνεται κάτι ουσιαστικά για την κατάργηση αυτού. Εκεί είναι όμως ένα δύσκολο ζήτημα. Δηλαδή εκεί δεν μπορούμε να πούμε να φύγουν όλες οι ΜΚΟ, για να εκβιάσουμε το κράτος να άρει τον γεωγραφικό περιορισμό, γιατί δε θα το κάνει και θα πεθάνει κόσμος.

Β: Όσον αφορά την υγεία, ποιος είναι ο συντονισμός και ποιες οι αντοχές του νοσοκομείου; Υπάρχει κάποιου είδους συνεργασία με τις ΜΚΟ υγειονομικού χαρακτήρα;

Μ: Το ζήτημα ξεκινάει τα τελευταία πέντε χρόνια. Η κατάσταση στο νοσοκομείο παραμένει η ίδια, έχουμε μόνο σπασμωδικές προσλήψεις οι οποίες είναι ευκαιριακές συμβάσεις στο Βοστάνειο, το μοναδικό τριτοβάθμιο νοσοκομείο του νησιού. Πριν απ' την αύξηση των ροών το προσωπικό ήταν ακριβώς το ίδιο, καθώς δεν έχουν γίνει αλλαγές και προσλήψεις και το νοσοκομείο δεν έχει στελεχωθεί όπως πρέπει. Μιλάμε για στοιχειώδεις ελλείψεις, π.χ. στα επείγοντα μετά τις τέσσερις το απόγευμα δεν έχουμε διερμηνέα, πράγμα που σημαίνει ότι για το οποιοδήποτε περιστατικό που μας έρχεται από τη Μόρια καλούμαστε εμείς οι ίδιοι να βγάλουμε άκρη με το πρόβλημα που έχει ο ασθενής, με το να μεταφράσουμε τι μας λέει, να πάρουμε ένα ιστορικό, όπως μπορεί να γίνει αυτό είτε με τη χρήση του google translate είτε με ένα στοιχειώδες λεξιλόγιο που έχουμε τυπωμένο με κάποιες μεταφράσεις είτε σε φαρσί είτε σε αραβικά. Ουσιαστικά, πρέπει να ενημερώσουμε τον ασθενή σε περίπτωση που πρόκειται για ένα πρόβλημα το οποίο μπορεί να χρειάζεται άμεσα χειρουργείο και για τους πιθανούς κινδύνους που διατρέχει, γιατί πρέπει να υπογράψει ο ασθενής σε κάτι τέτοιο. Βλέπουμε δηλαδή την έλλειψη του συστήματος, που υπάρχει ειδικά στην υποδοχή σε επείγοντα περιστατικά.

Όλο το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό δυσφορεί πλέον έντονα με αυτή την κατάσταση. Αυτός είναι και ο λόγος που πλέον εντείνονται ρατσιστικές συμπεριφορές και το βλέπουμε από όλους μέσα στο νοσοκομείο. Η επικοινωνία από εκεί και έπειτα του νοσοκομείου με ΜΚΟ, οι οποίες αναλαμβάνουν το κομμάτι της υγειονομικής περίθαλψης του κόσμου του camp, είναι ελλιπής. Δεν έχει γίνει κάτι οργανωμένα. Για εμένα, μίνιμουμ θα έπρεπε να υπάρχει ένα κέντρο υγείας αποκλειστικά για τους πρόσφυγες. Το θέμα είναι ότι εμείς δεν έχουμε καν σοβαρή καταγραφή του ιστορικού του καθενός π.χ. για χρόνια προβλήματα ή αν λαμβάνει αγωγή.

Οι ΜΚΟ – σε θεωρητικό επίπεδο – εγγυώνται ότι απαρτίζονται από καταρτισμένο και εξειδικευμένο προσωπικό, κάτι το οποίο βλέπουμε ότι στην πράξη δεν ισχύει, καθώς σε πολλές περιπτώσεις στελεχώνονται από εθελοντές που μπορεί να έρχονται για ένα τρίμηνο και να είναι φοιτητές. Εμείς δεχόμαστε στα επείγοντα παραπεμπτικά από ομάδες, τα οποία φέρουν υπογραφή με το μικρό όνομα του εθελοντή. Ουσιαστικά αυτός εφόσον δεν έχει άδεια ασκήσεως επαγγέλματος στην Ελλάδα δεν μπορεί ούτε να χορηγήσει φάρμακο στον άλλον. Εγώ, όταν ήρθα στο νησί πριν ένα χρόνο, ο πληθυσμός τότε του camp ήταν περίπου στις 12.000-13.000. Πλέον μέσα σε ένα έτος έχει αυξηθεί στις 21.000. Παράλληλα μαζί με αυτό έχουν αυξηθεί και τα περιστατικά στα επείγοντα. Έχουμε πολύ συχνά περιστατικά βίας, ενώ τα μαχαιρώματα είναι καθημερινό φαινόμενο πλέον.

Τέλος, υπάρχει και ένα κομμάτι που λέγεται «ζούγκλα», το οποίο αφορά ένα σημείο που οι σκηνές είναι εκτός των ορίων του camp της Μόριας. Μιλάμε για τραγικές συνθήκες διαβίωσης. Στον πληθυσμό της Μόριας δεν έχει πολύ κόσμο που ανήκει σε ευπαθείς ομάδες και αυτό κάπως σώζει την κατάσταση. Αν ήταν αλλιώς τα δεδομένα, με τα στοιχεία ως έχουν τώρα, η κατάσταση θα ήταν πολύ τραγική.



Β: Όλα δείχνουν πως κινούμαστε σε μια απόφαση να μετατραπεί το camp της Μόριας σε κλειστό κέντρο με αφορμή την εμφάνιση κρούσματος κορωνοϊού υπό τον φόβο εξάπλωσης του στο νησί. Πόσο εφικτό είναι αυτό;

Χ: Την τελευταία εβδομάδα έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο, πρόσφυγες που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και έχουν μια οικονομική δυνατότητα, να τους επιτρέπεται να αγοράζουν εισιτήρια και να φεύγουν από το νησί για την Αθήνα. Σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος του ιού μεταξύ των προσφύγων, κατά πάσα πιθανότητα η κίνηση αυτή θα απαγορευτεί.

Κ: Πάνω σ΄ αυτό, υπάρχει η ανησυχητική σύσκεψη που έγινε την προηγούμενη εβδομάδα στην Περιφέρεια όπου έγινε σχετικό ερώτημα από την αντιπολιτευόμενη πλευρά αν υπάρχει κάποιο σχέδιο αντίδρασης σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος στη Μόρια και ο υπεύθυνος του τμήματος υγείας της Περιφέρειας απάντησε ότι υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο, αλλά αυτή τη στιγμή δεν μπορούν να μπουν σε λεπτομέρειες.

Μ: Παρόμοια απάντηση έδωσε και ο διοικητής του Νοσοκομείου σε αντίστοιχη ερώτηση των γιατρών.

Κ: Αυτό μπορεί να σημαίνει δύο πράγματα: πρώτον, ότι αυτό είναι το «ελληνικό» φαινόμενο του δεν έχουνε καθόλου σχέδιο αλλά διαδίδουν ότι έχουν για να αποφύγουν την κριτική και δεύτερον, το πιο ανησυχητικό, ότι υπάρχει όντως σχέδιο για βίαιο περιορισμό των μεταναστών αλλά αποκρύπτεται ώστε να αποφευχθούν οι αντιδράσεις.

Χ: Μέχρι την εμφάνιση του κορωνοϊού, υπήρχε σχεδιασμός της κυβέρνησης για 5.000 εθελούσιους επαναπατρισμούς τους οποίους ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης επιδοτούσε με 500 ευρώ για τις χώρες χαμηλού προσφυγικού προφίλ, καθώς και άλλα σχέδια για μετακίνηση 15.000 προσφύγων. Οι μετακινήσεις αυτές λόγω της τωρινής κατάστασης είναι πολύ πιθανό να μην πραγματοποιηθούν.

Β: Σαφώς υπάρχει ένα μεγάλο μέρος ανθρώπων, ντόπιων, φοιτητών αλλά και εργαζομένων στις ΜΚΟ που αντιστέκονται στο ρατσιστικό παραλήρημα και την ξενοφοβία που πρόσφατα χρησιμοποίησε και επιθετικά μέσα. Πιστεύεις υπάρχει δυνατότητα σύνδεσης με την υπόλοιπη κοινωνία του νησιού;

Κ: Εγώ δεν θεωρώ ότι υπάρχει αυτό που λένε η αλληλέγγυα Λέσβος, αυτά εξαφανίστηκαν τις δεκαετίες του ΠΑΣΟΚ. Το κομμάτι της αλληλεγγύης ήταν μια τηλεοπτική φούσκα, που έπαιξε το ‘15.

> *Φυσικά βγήκε κόσμος να βοηθήσει, ορμώμενος και από τη φιλική στάση τότε των ΜΜΕ προς τους πρόσφυγες, αλλά βγήκαν να βοηθήσουν δίπλα στα κοράκια που έκλεβαν τις μηχανές από τις βάρκες, δίπλα στον κάθε δημοσιογράφο και φωτογράφο που είδε σαν ευκαιρία καριέρας τα παιδιά που φωτογράφιζε. Όσο γίνονταν όλα αυτά εξαπλωνόταν η Μόρια και κανείς δεν μιλούσε για τη Μόρια. Εκεί υπήρξε και κινηματικό έλλειμμα. Το κίνημα εστίασε στις παραλίες και σταμάτησε να μιλάει για το τι γίνεται μετά τις παραλίες.*

Τους βοηθούσαν να βγούνε από τις βάρκες και να μπουν στο λεωφορείο για τη Μόρια, χωρίς κανείς να μιλάει για το τι γίνεται εκεί. Και για να μην υπάρχει αυτή η παρανόηση, η Μόρια χτίστηκε το ‘13· το ‘15 έγινε το μπαμ από τις πολλές αφίξεις, οπότε πρέπει η αφετηρία να πηγαίνει πάντοτε στο ‘13. Το ‘13 χτίστηκε και ο φράχτης στον Έβρο και γίνεται η επιλογή ότι οι προσφυγικές ροές που έρχονταν λόγω Αραβικής Άνοιξης και Συριακού θα κρατούνταν στα νησιά για να είναι πιο ελέγξιμες.

Όσον αφορά την τωρινή κατάσταση, πρέπει να προσέξουμε πώς θα την αναλύσουμε. Έχουμε κάποια ερμηνευτικά εργαλεία, αλλά αυτά πρέπει να αναστοχαζόμαστε πάνω σε αυτά. Δηλαδή, προφανώς υπάρχει ένα εθνικιστικό μπλοκ πίσω από τα γεγονότα των τελευταίων εβδομάδων που συντονίζει και οργανώνει επιθέσεις, ένα άλλο όμως κομμάτι εξαντλείται σε αυτήν τη διαφορά του ντόπιου και του ξένου. Όπως στην αρχή εκφράστηκε αυτό και απέναντι στα ΜΑΤ, ότι ήρθανε τα ξένα ΜΑΤ να μας κοπανήσουν στο νησί μας, ένας συνδετικός κρίκος ανάμεσα σε πολλούς χώρους, έτσι μετά και η στροφή στις ΜΚΟ, στους μετανάστες, ακόμα και στο κομμάτι του κινήματος, που θεωρείται ξένο προς τον ντόπιο, λόγω πολιτισμικών διαφορών κυρίως, ξεκινάει από κει, εκεί είναι πάλι η σύνδεση. Εκεί είναι και η δυσκολία να έρθεις σε επαφή με τον ντόπιο και να δημιουργήσεις αναχώματα μαζί με τον ντόπιο. Δεν έχουμε δει κάποιο άλλο αίτημα των ντόπιων μέχρι στιγμής πέρα από το: «δεν τους θέλουμε εδώ».

Στην πτήση της επιστροφής η βαριά κουρτίνα δεν χώριζε μόνο δύο καμπίνες αλλά δύο κόσμους. Η κύρια καμπίνα γεμάτη με το κόσμο της αλληλεγγύης, ενώ μπροστά στις business class θέσεις, βυθισμένος στη μοναξιά της μισανθρωπιάς, ο βουλευτής Λέσβου της Ν.Δ., Χαράλαμπος Αθανασίου. Ο Αθανασίου έχει μείνει, κατά πως φαίνεται, πιστός στις αρχές που του εμφύσησε ο Χίτης πατέρας του Χριστόφας, με την πλούσια αντι-ΕΑΜική του δράση. Έχει αναμειχθεί σε ουκ ολίγα οικονομικά και πολιτικά σκάνδαλα, τα οποία μπορεί να βρει κάποιος με μια απλή αναζήτηση στο ίντερνετ αλλά και ως υπουργός δικαιοσύνης, υπήρξε ο εμπνευστής των φυλακών Τύπου Γ και ο άνθρωπος που κόβοντας τις άδειες

φοίτησης, οδήγησε τον Νίκο Ρωμανό σε απεργία πείνας. Σήμερα η πρόταση του για το προσφυγικό είναι τα ξερονήσια. Δηλαδή δημιουργία κλειστών δομών στις νησίδες Τοκμάκια. Η παρουσία του φυσικά δεν πέρασε απαρατήρητη.

Λέσβος: Εικόνες από το αβέβαιο μέλλον

Το παρόν κείμενο συντάχθηκε με σπουδή την ώρα που τα γεγονότα εξελίσσονται με καταιγιστικούς ρυθμούς τόσο στην Λέσβο όσο και στην Χίο.

Τα γεγονότα

Δευτέρα 24.02

Το μεσημέρι της Δευτέρας 24.02 διέρρευσε η πληροφορία ότι το πλοίο ΕΓ/ΟΓ «Πήγασος», ακινητοποιημένο από δήθεν βλάβη, επιτάχθηκε και φορτώθηκε 10 διμοιρίες, αύρες και εκσκαφείς, ενώ την ίδια ώρα το Blue Star Naxos άλλαξε αιφνίδια το δρομολόγιο του και φορτώθηκε και αυτό αντίστοιχες διμοιρίες και οχήματα. Και τα δύο πλοία έκλεισαν τον πομπό που δείχνει τη θέση τους στο σύστημα διεθνούς ναυσιπλοΐας (AIS) για να μην είναι εντοπίσιμα στο marinetraffic.com. Στο άκουσμα της είδησης οι δύο δήμοι της Λέσβου απέκλεισαν το επιβατικό λιμάνι Μυτιλήνης, το εμπορικό λιμάνι καθώς και του Σιγρίου με απορριμματοφόρα και βαρέα οχήματα και το βράδυ στις 23.00 καλέστηκε συγκέντρωση στο επιβατικό λιμάνι από ΣΥΡΙΖΑ, ΚΚΕ και δημοτικές παρατάξεις όλου του πολιτικού φάσματος, η οποία αριθμούσε περί τα 1000-1500 άτομα όλου του πολιτικού φάσματος. Αρχικά επικρατούσε αμηχανία μεταξύ των συγκεντρωμένων καθώς συνυπήρχαν στον ίδιο χώρο άνθρωποι εντελώς άγνωστοι μεταξύ τους αλλά και γνωστοί- πολιτικοί εχθροί σε ιδιαίτερα πολωμένο

κλίμα από τα τελευταία γεγονότα της πόλης ενώ δεν έλειψαν κι οι αντεγκλήσεις. Ο κόσμος περικύκλωσε την περίφραξη του λιμανιού και άρχισε να απειλεί την – ντόπια – διμοιρία ΜΑΤ. Μισή ώρα πριν την άφιξη του πλοίου οι διαδηλωτές έριξαν μέρος της περίφραξης, η αστυνομία επιτέθηκε με χημικά, και εκεί υπήρξε μια αμυδρή χωροταξική διαφοροποίηση: ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ και αντιφασιστικός συντονισμός Λέσβου από τη μια, αγανακτισμένοι πατριώτες και εθνικιστές από την άλλη και κόσμος πολύς που δεν εντασσόταν σαφώς με κάποια πλευρά. Με την άφιξη του πλοίου η αστυνομία επιτέθηκε εκ νέου, ανοίγοντας τον κλοιό και στη συνέχεια ενισχυμένη από τις διμοιρίες που αποβιβάστηκαν διέλυσε τη συγκέντρωση. Η πομπή των ΜΑΤ έφτασε στο σταυροδρόμι που οδηγεί στη θέση Καβακλή που σχεδιάζεται να χτιστεί το κέντρο κράτησης και συγκρούστηκε για λίγο με 1500 συγκεντρωμένους από το χωριό και πέρασε στον χώρο που πρόκειται να γίνουν τα έργα.

Τρίτη 25.02

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έκλεισε τις υπηρεσίες της και το Εργατικό Κέντρο Λέσβου κήρυξε απεργία. Οι Λέσβιοι έκαναν δύο συγκεντρώσεις στους δρόμους που οδηγούν στον επιταγμένο χώρο, στη θέση Καράβα και στη θέση Διαβολόρεμα. Ταυτόχρονα, το ΚΚΕ έκανε διαδήλωση στην πόλη. Το μεσημέρι βγήκαν καλέσματα από Περιφέρεια, ΚΚΕ και αντιφασιστικό συντονισμό για κομβόι προς Καράβα, όπως και έγινε. Τις απογευματινές ώρες συγκεντρώθηκαν χιλιάδες κόσμου από τις δύο πλευρές του δρόμου στον Καράβα και συγκρούστηκαν με την αστυνομία. Πολλές ομάδες βγήκαν από το δρόμο στο δάσος και συγκρούστηκαν σποραδικά. Με το που έπεσε η νύχτα η αστυνομία επιτέθηκε γενικευμένα και έσπασε τη συγκέντρωση. Ταυτόχρονα, στο Διαβολόρεμα ο κόσμος πραγματοποίησε καθιστική διαμαρτυρία η οποία διαλύθηκε με δακρυγόνα και μετετράπη σε συγκρουσιακή συγκέντρωση για λίγες ώρες.

Τετάρτη 26.02

Το πρωί της Τετάρτης βρίσκει την Μυτιλήνη με όλα τα

καταστήματα και τις υπηρεσίες κλειστά. Πραγματοποιείται πανκοινωνική συγκέντρωση στην πλατεία Σαπφούς με την συμμετοχή 3.000 ανθρώπων και πορεία στη Γενική Γραμματεία Βορείου Αιγαίου και στη συνέχεια μαζικά κομβόι στα οδοφράγματα του νησιού. Στο Πέραμα Γέρας συγκέντρωση ανθρώπων κατευθύνεται σε ξενοδοχείο που φιλοξενούσε διμοιρίες και μπαίνουν στα δωμάτια λεηλατώντας τα και καίγοντας τα προσωπικά υπάρχοντα που βρίσκουν, μιμούμενοι την αντίστοιχη επίθεση σε ξενοδοχείο στη Χίο. Στο Διαβολόρεμα και στον Καράβα η βία αναβαθμίζεται με εμπρηστικές επιθέσεις, ενώ η αστυνομία προσπαθεί να ανακόψει την πρόσβαση στα μπλόκα, ανεπιτυχώς. Στον Καράβα τα ΜΑΤ υποχωρούν και ο κόσμος ανοίγει για να φύγουν με κατεύθυνση τη Μυτιλήνη. Κομβόι αυτοκινήτων τους ακολουθεί και δέχεται επίθεση λίγο πριν την είσοδο της πόλης, όπου οι κλούβες σταματάνε, ΜΑΤ αποβιβάζονται και επιτίθενται σε νέους σε μηχανές. Κόσμος μαζεύεται έξω από το στρατόπεδο Κυριαζή στην Παγανή όπου έχουν βρει καταφύγιο μερικές διμοιρίες και φημολογείται ότι και οι υπόλοιπες θα διανυκτερεύσουν εκεί. Σε μικρό χρονικό διάστημα ένα μεγάλο πλήθος επιτίθεται στην πύλη του στρατοπέδου γκρεμίζοντας τη και απειλώντας να μπει μέσα. Ο Περιφερειάρχης μεταβαίνει για να διαπραγματευτεί την ασφάλεια των αστυνομικών. Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, έξι διμοιρίες που επέστρεφαν από μπλόκα επιτέθηκαν με σφοδρότητα και διέλυσαν τη συγκέντρωση. Την ίδια περίπου ώρα διαρρέουν πληροφορίες για πυροβολισμούς με κυνηγετικές καραμπίνες στους αστυνομικούς, 50 περίπου τραυματίες και σκάγια σε κλούβες. Ο πρωθυπουργός καλεί τον Περιφερειάρχη και τους Δημάρχους σε συνάντηση και ο εκπρόσωπος Τύπου διασκεδάζει τις εντυπώσεις λέγοντας πως θα γίνει μερική αποχώρηση της αστυνομίας, αφού ο στόχος να πάνε τα μηχανήματα στον τόπο του έργου επετεύχθη.

Η ταξική και κοινωνική σύνθεση του πλήθους

Ο κόσμος που κατεβαίνει στις κινητοποιήσεις είναι κυριολεκτικά το σύνολο των κατοίκων του νησιού, μέτοικοι εργαζόμενοι (εκπαιδευτικοί, εργαζόμενοι σε ΜΚΟ) και ξένοι εργαζόμενοι σε ΜΚΟ. ΟΙ πολιτικά οργανωμένες δυνάμεις που δρουν πρωτοβουλιακά

στη Μυτιλήνη είναι η περιφερειακή παράταξη του Μουτζούρη, οι κομματικές του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ, οι εθνικιστές alt right «Ελεύθεροι Πολίτες» και ο Αντιφασιστικός Συντονισμός του Μπινείου, μια συνέλευση που συμμετέχουν άτομα από αυτοοργανωμένες συλλογικότητες του νησιού. Ανάλογα το μέρος, τοπικοί άρχοντες και σύλλογοι από χωριά συντονίζονται και δίνουν το δικό τους στίγμα στα μπλόκα, συνήθως ένα μίγμα εθνικισμού-αντιπολιτικού-αντιμπατσικού. Το ΚΚΕ έχει ισχυρή παρουσία εντός πόλης της Μυτιλήνης με όχι εχθρική διάθεση στις δυνάμεις αριστερότερά του, ενώ έχει και την πολιτική ηγεμονία στα μπλόκα του Μανταμάδου (Καράβας), φροντίζει πάντως να έχει διακριτή όπως πάντα παρουσία. Ανάμεσα στις οργανωμένες πρωτοβουλίες πλήθος κόσμου συμμετέχει χωρίς να είναι δυνατή η κατάταξή του στους μεν ή στους δε και αυτό δίνει μια συνεχή αίσθηση αμηχανίας και πολιτικής ρευστότητας. Χαρακτηριστικές ήταν οι πρώτες ώρες της συγκέντρωσης της Δευτέρας στο λιμάνι, όπου επικρατούσε μεγάλη καχυποψία μεταξύ του κόσμου σχετικά με το ποιος είναι τί και με ποιόν, ενώ δεν έλειψαν και απειλές μεταξύ αντιφασιστών και εθνικιστών. Στη συνέχεια της συγκέντρωσης υπήρξαν αντιδράσεις στα συνθήματα, όταν η μεν πλευρά φώναζε συνθήματα αλληλεγγύης στους πρόσφυγες και υπήρξαν χλιαρές αποδοκιμασίες από μερικούς. Ο εθνικός ύμνος ακούγεται σποραδικά στα μπλόκα από κάποιους και εκφωνείται ρατσιστικός και αντι-τουρκικός λόγος από αρκετούς, ειδικά στο μπλόκο του Διαβολορέματος που οι περισσότεροι συμμετέχοντες είναι από χωριά παραδοσιακά δεξιά (Αγία Παρασκευή, Γέρα κ.α.). **Αντίστοιχα, σε διάφορα μπλόκα το «Λέσβος γη αντιφασιστική» και το «στρατόπεδα συγκέντρωσης ποτέ και πουθενά» δίνει τον τόνο.** Σε κάποια σημεία η πολιτική ταυτότητα των συγκεντρωμένων διακρίνεται και χωροταξικά και κάποιες φορές όχι, με την κατάσταση να θυμίζει κάτι μεταξύ Κερατέας, Σκουριών και Αγανακτισμένων. Σε όποιο σημείο και να βρίσκεσαι η εξέγερση ενάντια στην αστυνομική κατοχή έχει χαρακτηριστικά κατεπείγοντος που παραμερίζει διαφορές.

Σκέψεις εν θερμώ:

- Η εικόνα στη Μυτιλήνη είναι εικόνα από το μέλλον, ένα μέλλον που δεν χωράει τις πολιτικές ταυτότητες του σήμερα και δεν έχει γεννήσει τις πολιτικές κατηγορίες του αύριο. **Όπως και στα Κίτρινα Γιλέκα, είμαστε καταδικασμένοι να στηρίζουμε και να συμμετέχουμε με τον πιο διακριτό τρόπο σε αυτά κι ας μην μας αρέσει ότι συμμετέχουν πολιτικοί αντίπαλοί μας, γιατί όποιος δεν το κάνει χάνει την κοινωνική του νομιμοποίηση.**
- Υπάρχουν πτυχές του θέματος που είναι λουκούμι για την alt right και την ακροδεξιά γιατί πάει ένα βήμα παραπέρα από τον αριστερό-αντιεξουσιαστικό λόγο (απεγκλωβισμός – ανοιχτά σύνορα) μιλώντας για κλειστά σύνορα, απελάσεις και εξισλαμισμούς και είναι πιο θελκτικός στον αγανακτισμένο νησιώτη. Υπάρχουν όμως άλλες πτυχές (διαπλοκή παρατάξεων με κεντρική κυβέρνηση, αστυνομική βία) που αντίστοιχα μόνο οι κινηματικές δυνάμεις της αυτοοργάνωσης μπορούν να σταθούν συνεπείς.
- Ο πολιτικός χρόνος είναι εξεγερτικός: πολύ πυκνός και κάθε πρωτοβουλία μετράει. **Καθήκον του κινήματος είναι να στηρίξει άφοβα και τολμηρά τον αγώνα των νησιωτών ενάντια στα κέντρα κράτησης, που είναι αγώνας όλων με δυναμικές δράσεις.** Ο ριζοσπαστικός χώρος της Λέσβου δίνει τη δική του πολιτική μάχη για την επόμενη ημέρα με τις δικές του δυνάμεις και αδυναμίες. Αφενός, χαρακτηρίζεται από συσσωρευμένη πολιτική εμπειρία των κινητοποιήσεων της περασμένης δεκαετίας, ενωτικό κλίμα και δυνατά αντανακλαστικά στο δρόμο. Από την άλλη, τώρα μοιάζει να φεύγει από το κινηματικό μούδιασμα της εποχής ΣΥΡΙΖΑ, ενώ η γείωση του με τους ντόπιους είναι προβληματική καθώς η σύνθεσή του εν πολλοίς απαρτίζεται από μέτοικους και φοιτητές. Η συμμετοχή στα οδοφράγματα ανοίγει διαύλους με τη ντόπια νεολαία και είναι πολύ πιθανό το χάσμα εντοπιότητας να αρθεί.
- Από ό,τι θα φαίνεται το πολιτικό ζήτημα θα πολωθεί σε άλλη βάση, αυτή της δημιουργίας κέντρων κράτησης στα ξερονήσια των Τοκμακίων ή στην πολιτική ήττα της κυβέρνησης και των κέντρων κράτησης ως τέτοιων. Έμμεσα,

> ο πολιτικός ανταγωνισμός αφορά και την ανάδυση του alt-right χώρου που οργανώνεται εκτός Νέας Δημοκρατίας και Χρυσής Αυγής και βρίσκει έρεισμα στα νησιά, πιο έντονα στη Χίο, λιγότερο στη Λέσβο. Σε μια συγκυρία που η επιθετική τακτική της κυβέρνησης βρίσκει συνεχώς αναχώματα, είναι μια κρίσιμη στιγμή που η αδράνεια δεν είναι επιλογή.

Γιάννης Κ. μέλος της Συνέλευσης Βάσης Εργαζομένων ΜΚΟ Λέσβου

Να κλείσει η Μόρια: διήμερο εκδηλώσεων για το προσφυγικό

από Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας

Η Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήανς διοργανώνει διήμερο εκδηλώσεων σχετικά με τη νέα συνθήκη στο προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα, τις άθλιες συνθήκες στα νησιά, τις εξαγγελίες της κυβέρνησης, την αλληλεγγύη και την οργάνωση της αντίστασης για το σήμερα και το αύριο.

Την Τρίτη, 15/10, με καλεσμένους τον ομότιμο καθηγητή του ΑΠΘ Γιώργο Τσιάκαλο και το μέλος του Στεκιού Μεταναστών Ιωάννα Λιλά και την Τετάρτη, 16/10, με τη συμμετοχή Μέλους της Συνέλευσης Βάσης Εργαζομένων ΜΚΟ Λέσβου και του Ιάσονα Αποστολόπουλου, διασώστη στο πλοίο Μάρε Ιόνιο. Και οι δύο εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν στις 8 μ.μ. στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο Nosotros (Θεμιστοκλέους 66, Εξάρχεια).